

Švystelėjus saulei, drėgmės permerktas miškas įgavo varinį atspalvį. Beržų viršūnės laukymėje suspindo it didingo miesto bokštai. Už jų juoduoju eglė su priminė neįžengiamos tvirtovės kuorus. Spindulio blykstelėjimas, vienas rudens žingsnis – ir gelsvi miško apsodai vėl nugrimzdo po debesų šešėliu.

Lietaus lašeliai, tarsi iš delno į delną sliuogiantys šalnos pakąstais lapais, susibėgdavo į sunkius gamtos ašarų grynuolius ir puldami iš aukštybių sudrumdavo tylą tekstelėdami tarsi pirmosios smarkaus lietaus papliūpos.

Zaksas krūptelėjęs susikeikė. Taip, lašas nuo medžio – o tarytum žmogus krumpliais į skardinį tojotos stogą...

– Kas yra?..

Zaksas piktokai dirstelėjo vangaus balso pusėn. Piemengalys apskrita marmūze. Amžinai nieko nesuprantanti mina. Narina sprandą prie vairo ir vis graibsto, čiupnoja pistoletą. Jau kelis kartus tikrino, ar apkaba vietoje. Oi, kaip nervina! Argi toks turi būti asmens sargybinis?

– Lipk, Svajau, iš mašinos, užknisi mane.

– Kas? Ar aš?.. – išpūtė akis Svajus.

– Pimpalas per šakas! Lipk lauk, juk nebelyja.

A, taip, išlipti, nebelyja. Trainiotis kur pakrūmi, nenuleidžiant akių nuo tojotos ir vienintelio miško keliuko, vedančio į tuščią laukymę. Saugoti savo boso ramybę, o jei kas, krūtine atremti kilerio šūvį. Ar pakaktų smarvės?.. Na, jei mokės ateityje, kaip sakė, pusantrus štukytės žalių, kodėl gi ne? Bet jei ne kulka, o granata pareitų?.. Kas tada? Neperšaunamą liemenę dėvi, tas gerai, bet snukį garantuotai subjaurotų...

– Negirdėjai, ką sakiau?

Svajus išlipo. Nepamiršo prigriebti savojo čizeto. Galima sakyti – tarnybinio. Ir šypsenėlę nuslėpė. Naivuolis tas Zaksas... Kas jau čia žino, kad jie nusitrenkė į šitą Germanto miško laukymę? Tik Juškė. Tai nuo ko saugoti?.. Nebent koks grybautojas su lenktiniu peiliuku išlįs iš tankumyno ir netekęs proto užsimanys jiems abiem paleisti žarnas? O, tada jis, šito patrauklaus daikčiuko savininkas, šaltai ir ramiai ištuštintų apkabėlę. Cvingt cvangt!.. Grybai sau, lavonas sau, o peiliukas prisiminimui...

– Ei tu, pridurkas! Nesisklaidyk su puška!

Svajus nuleido pistoletą. Šiaip, ranką mankštindamas, kilstelėjo, o, žiūrėk, Zaksas užbliovė, lyg į jį būtų taikęsis. Bijo? Bijo, bijo!

Juk vos nenukilino... Krūtas kileris buvo, krūtas. Dieną laiptinėje patykojo, ir Telšių bandiūgų atamanas per plauką išvengė Brisiaus galo. Tik baimė Zaksui suteikė sparnus ir kaip akrobatą išskraidino iš laiptinės. Antraip – chana.

Ir Svajus užlindo už medžio nusičiurkšti.

„Malalietka, o jau dabar kaip trijų durų spinta, – pagalvojo Zaksas. – Kažin ar tokie tielochraniteliai turi būti? Aišku, kad mažiukai, vikrūs ir akyli... Nors tvirtas sudėjimas

kartais teikia psichologinio pranašumo...“

Tik likęs vienas Zaksas pagaliau šiek tiek pakeitė sėdėseną. Nenorėjo, kad tas pacanas matytų, kaip jis kuičiasi ir stena it senis. Jau nebe taip skauda sužeistą šlaunį, bet liguistas maudulys nepalieka. Ir nepalieka įsitikinimas, kad ši bjauri savijauta lydės per visą gyvenimą. Sugadintą gyvenimą. Mirtis, jeigu jau ką palytėjo, niekuomet neleis pamiršti jos tuščių akiduobių žvilgsnio.

Kasnakt košmarus sapnuoja.

Vis atsiduria ir atsiduria prieš juodą vamzdžio kiaurymę. Nors būtų pats nekalčiausias sapnas, bet galų gale pasirodo jis – Žudikas...

Nuo pajautimo, kad jie vienu du pasaulyje, stoja spengianti tylą. Gumulas gerklėje. Ir neišvengiamos mirties dvelksmas. Toks stiprus, kad kraujas gyslose sustingsta. O gal ir pats kaltas – juk taip karštligiškai nuo ryto iki vakaro, o vėliau ir sudėjęs bluostą ieško atsakymo: kas, kas šovė į jį?.. Kas, kas, kas? Kam parūpo jį užversti?

Svajaus treningų juostos sumirgėjo tarp beržų. Ginklas tarsi suaugo su ranka. Skubėjo arčiau keliuko, ir kitą akimirką Zakso ausis pasiekė automobilio maurojimas. Pagaliau –Juškė! Kapanojasi per purvyną jo „audinė“, kapanojasi. Paliję, pažliugę. Ruduo, ko norėti...

– Važiuoja! – atsklido iš beržyno. – Juškė ir dar kažkoks dielcas šalia.

Kalina arba Gerda, sumojo Zaksas. Svajus – klaipėdietis, ir telšiškių veidai jam nematyti. Apskritai mažai domisi tais jaunais vyrukais, kurie tveriasi apie jį, gaujos lyderį. Ir suprantama, kodėl: mano, kaimiečiai, tik vaidina mafiozus, baisiai čia tokiame Dievo užkampyje gali kas rimto nutikti.

Nutiks! Oi, ir dar kaip nutiks...

Zaksas išsiropštė iš automobilio. Kojos tirta, smelkia silpnumas, bet rankos it plieninės. Jei Juškė išlaužė prisipažinimą, dievaži, pirštuose atsirastų jėgos užspausti giesmę tam balvonui, kuris pasiuntė jam žudiką.

Iki pat stogo purvais apdrabstyta „Audi“ pranėrė tarp žemaūgių eglaičių. Automobilio viduje šmyksojo Juškės ir Kalinos fizionomijos. Tokios pat kaip visada – rambios, lyg kas snukelių bruožus būtų suėmęs į kumštį ir nebepaleidęs. Nors va Juškė, aiškiai matyti, jaudinasi. Balsas išduoda. Prikimsta ir neatlyžta, kol atitolsta mintys apie šūvius laiptinėje. Surasti tą kilerį, surasti ir užversti! Kad kitiems pamoka būtų, o ir patys antraip neturės ramybės.

Ieškodama sausesnės vietos, „audinė“ nuropojo laukymės pakraščiu, ir vos nutilus varikliui Juškė išsiriogolino lauk. Kalina irgi neatsiliko. Va prieš šiuos vyrukus Svajus tarsi pasitempė, visa pėda paūgėjo. Vakarykščiai zekai. Juk tai jie, o ne Zaksas atlėkė į Klaipėdą pas jo Šeimos galvą, su kuriuo praleido ne vienerius metus zonoje, prašyti pagalbos. Nors matė mieste ir kito autoriteto – Mordos žmones, bet sprendžiant iš to, kaip staigiai jų automobiliai pasirodo ir dingsta, šiauliečiai, matyt, turi visai kitokią užduotį, nei saugoti Zakso ramybę.

– Ko taip ilgai? – sveikindamasis pasitiko priekaištu savo bendrus. – Jau keturias valandas čia kimarinu.

– Varėme iki galo, – kalbėjo Juškė, – ir malkų krovėme, ir ežere skandinome...

– Jo, jo!.. – įsiterpė Kalina. – Kojas, rankas surišome ir kaip kilbasą – oba nuo tilto! Tris kartus be sąmonės buvo... Va, – atkišo paraudusius ir patinusius krumplius, – kaip

nusivariau rankas tavarydamas tą Vileikį...

- Na ir kaip? - sužvilgčiojo ir į vieną, ir į kitą Zaksas. - Sužinojote ką nors?.. Ko tyлит, davai bazarinkite!

Liepia viską kloti, o iš akių mato: nieko, ir šįsyk ničnieko jo smogikai nepešė. Kelintą čia telšietį į mišką vežė?

- Vileikis nieko nežino, - teisinosi Juškė. - Malkų atsakančiai pakrovėme!.. Bet kas būtų neatlaikęs ir dėjęs raskolą.

Zaksas apniuko. Ir vėl prašovė pro šalį! Nepasitvirtino versija, jog Vileikis organizavo pasikėsinimą į jį už tai, kad prieš mėnesį į jo rūšį įlėkė granatėlė... Už Brukį - taip, logiškai samprotaujant - galėjo Vileikis pasiųsti jam kilerį, galėjo.

- O kur Vaikas? - Zaksas kažką įtemptai mąstė ir tarsį nenugirdo, kaip Juškė abejingai tarstelėjo, jog Brukis vis tebesiterlioja su tuo Vileikiu, suprask - turi savų sąskaitų...

Ir jau šlubčiojantį prie savojo automobilio Zaksą pasivijo Juškės šūksnis:

- O Milerį imti?

- Staselį... - skubiai pridūrė Kalina.

Zaksas nė nestabelėjo.

- Ne! Tais veikėjais užsiima kiti žmonės. Kiti... Kas daugiau, jei ne Morda.

- Zaksai, palauk, - pasivijo jį Juškė. - Duok kelis baksus, nuo pat ryto su Kalina nieko neėdę, vis gonkės ir gonkės...

- O Gerda ką?.. Pas jį varykite ir pasiimkite.

- Neduoda. Sako, už šį mėnesį jau gavote po štuką, kaip sutarta, o visa kita Zaksas liepęs nerušioti, palikti obščiakui. Juk pats žinai - po tūkstantį žalių, ir laisvi. O kiek benzo išdeginome, dar ir padangas vakar pasikeičiau. Nebėr šaibų...

Zaksas susikeikė, bet ėmė grabaliojis po treningo kišenės. Prieš paduodamas penkiasdešimties dolerių kupiūrą prikišo:

- Nuvažiuotumėte į vandentiekio kavinę ir veltui paėstumėte, knisate čia man protą... Kartu ir nalogą kavinės savininkui įkaltumėte.

- Juk sakei, kad tą kavinę šiauliečiai paspaus, - captelėjo banknotą Juškė. - Mums - kas: nuo autobusų stoties, rajonais...

- Jokių rajonų nebebus! Jokių!.. Pasakiau Mordai, kad visas miestas - mūsų, lai važiuoja į kaimus reketuoti, jei Šiauliuose nesugeba įsitvirtinti.

- O ką Morda sakė?

- Nieko nesakė.

- Bet pagalvojo...

- O man pochui, ką jis pagalvojo!..

Zakso balsas aidžiai nusirito laukyme. Pastebimai, tiesiog kasdien, darosi nervingesnis, bet ir ryžto vis daugėja, pagalvojo Juškė, akimis palydėdamas tolstančią tojotą. Tas gerai. Užėjus pavojams nepuolė visiems lankstyti, beatodairiškai ieškoti ramesnio gyvenimo. Mordai pasakė: „Ne“. Tvarkingai... Tą patį ir jis pasakytų, nors kadaise zonoje jis ir Morda buvo kentai. Šiauliečiams turėtų užtekti ir leidimo vogti Telšiuose mašinas, o biznierių laužti - tegu vietiniams palieka. Juk vietiniams, kad ir duoklę, vis mieliau mokėti...

- Nu ką, bradiagėle! - plekštelėjo per petį Kalinai Juškė. - Šaibų turime, varome kur užkapoti.

Ir jau lipdami į „audinę“ persimetė:

- Karbonadų...
- Silkės!
- Su grybais!
- Ne, - lyg surimtėjo Juškė. - Norėčiau gabalo jautienos, ir su krauju...
- Su krauju?.. - pasišlykštėjo Kalina. - Feee...
- Ko vaipaisi? Teks priprasti prie to skonio, teks. Greičiau jėgas atgausime.

Zaksui ir pačiam magėjo pasėdėti prie vairo, bet štai spaudžiant stabdžius kažkoks raumuo sužeistojė kojoje atimdavo tikrąją jėgą, ir jis tik pirštų galiukais, kaip balerina... Juk užsižvengs chebra gatvėje - lyg ne vien jis, bet ir tačka sužeista, vos kerepežina. O Svajus normaliai laiko greitį.

Nenuobodu važiuoti: plytinė, dujų ūkio kontora, rudeniškoje melancholijoje paskendę Plungės gatvės mūrinių - ir jau miesto vidurys. Bažnyčia, restoranas, Kultūros centras ir policija - viskas, ko reikia, kad gyventum ir numirtum, bet kažkam parūpo pakeisti dienų tėkmę.

Velniop tas mintis! Tik apie tai ir tegalvoja! Gerti pradėti, ar ką?

Respublikos gatvė skendėjo drėgmėje, telkšojo balos, ir jų nepaisantys automobiliai akimirka virsdavo amfibijomis. Mūrai juostelėję nuo darganos, o langai, nors ir be gyvybės spindesio, regis, skvarbūs kaip paukščių akys - žiūri čia į jį, čia į žemą rudens dangų. Gatvės medžiai nuplikę, o vėjas be paliovos vis iš kažkur dangina, skraidina pageltusius lapus, bloškia žemėn, kelia po mašinų ratais. Taip, užmiestyje visai kitoks ruduo, o čia, mieste, tarsi koks šiukšlynas. Ir ant šaligatvio nieko įdomaus. Praeiviai dūlina kaip pamušti, liejasi į vieną tamsią drūžę, ir tokiame judėjime nė vienos patrauklios eisenos. Kur dingo visos panos? Bažnyčioje jos visos, čto li?

Zaksas dirstelėjo į Svajų. Geriau nė neklaust, kaip, jo akimis, po jaukių Klaipėdos senamiesčio gatvelių atrodo Žemaitijos sostinė. O gal jam pačiam spjauti į viską ir kraustyti į uostamiestį? Juk ir Arbatinius pažįsta, ir Čigoną... Neprapultų, ir niekas galvos nebekvaršintų. Ne, ne - jo miestas čia. Čia gimęs, užaugęs. Mielas kiekvienas kampas. Skurdas, kuriame prabėgo vaikystė, nebeatrodo toks žeminantis. Tėvas, kaip ir nemažai statybininkų - stikliuko mėgėjas, o motina - paštininkė, kiek ji ten teuždirbdavo... Pusbadis, alkanas, apskuręs. Ryškiausiuose vaikystės prisiminimuose vis dar mato atšalusias, bet labai kvapnias spurgas, kurias lyg didžiausią skanumyną vyniodavo motina iš laikraščio skiautės, kvepiančios spaustuvės dažais. Ir vis klausdavo juos, murzius: „Spėkite, vaikučiai, ką parnešiau!..“ - „Pončkų!“ - šaukdavo jie viena kakarine. Lengva buvo numanyti, nes spurgos kainuodavo po 8 kapeikas, o brangesnio gardumyno motina nė karto nenupirko. Ir dabar, kai jis tvirtai stojasi ant kojų, kai netgi kepyklą įsteigti, kuri „štapuotų“ spurgas, vieni niekai - dabar dumti iš miesto? Ne, nė už ką! Argi yra mieste bent vienas žmogus, su kuriuo jis galėtų bendrauti kaip lygus su lygiu?

Na, nebent tas, kuris šovė į jį. Ar jis, Zaksas, galėtų taip pasielgti? Nukreipti į ką nors ginklą ir paspausti gaiduką? Ne, turbūt ne...

Iš susimąstymo pažadino baksnojimas. Svajus, o jo rankoje atkištas telefonas.

- Skambina, negirdi?..

Dievaži, negirdėjo. Nuovargis. Kvailos mintys. Ir pats nekaip jaučiasi. Suspaudęs mobilųjį saujoje, visomis kūno ląstelėmis atsidūrė savo pavojingame pasaulyje.

- Taip, aš... O kas čia toks klausia?.. A, supratau! Yra kokių žinių?.. Sakai?.. Teisingai, ne telefonu, reikia susitikti. Kur? Jo, jo, užvažiuosiu... vakare, nežinau, kada tiksliai... Gerai, tada apie viską ir pabazarinsime, davai!

Svajus nerimo. Matė, kaip miesto lyderis telefonu kalbėdamas ūmai pagyvėjo. Net akys sužibo.

- Kas čia per dielcas skambino?

Bet Zaksas tepasakė:

- Vežk mane namo, žinai - į Kauno gatvę, o tu surask Vaiką ir pasakyk, kad popiet atvartų į fazendą prie Navarėnų. Jis yra ten buvęs.

Visai netoli namų Zakso nuotaika dar pakilesnė tapo. Jis barbeno pirštais į skydelį ir tylutėliai niūniavo:

- „Ruduo, toks nuostabus metas, kai lapai nuo medžių krenta...“ - Ir visai netikėtai paklausė: - Pamokysi Vaiką šaudyti?

Svajus mašinaliai linktelėjo, linktelėjo ir šyptelėjo. Nekoks ten jis kulkinio šaudymo meistras, bet viena - suvartyti apkabą į kokį medį ir visai kas kita - pilti į žmogų, sakant sau, jog kulka privalo pasiekti tą tašką, kuriame tvenkiasi gyvybė. Bet jei nori...

Ižūlus Gerdos snukutis virto vienu žinomiausių miesto snukių. „Aš - Zakso žmogus“, - sakyte sakydavo jo išpūsti veizolai. O kur dar makaulė - lygut lygutėlė, be plaukelio ir blizganti lyg ką tik iš krosnies ištrauktas duonos kepalas.

Tie miesto piemenys, kurie prasilenkdami, būdavo, pečiais užkliudys ar ižūliai dėbtels, kažin kur išgaravo. Dabar į kokį piemengalių būrį bepapuldavo - visi noriai su juo sveikindavosi. Gerda jautėsi tarsi antrą kartą sugrįžęs į laisvę, tik šįsyk į tą, kur yra gerbiamas ir pamaloninamas palaikių balsų. Kaip ir zonoje.

Miestelis nedidelis, gandai plinta lyg alkoholio promilės kraujyje, tad vieni numano, o kiti tvirtai žino, kad vakarykštis zekas - vienas pagrindinių Zakso žmonių, kurie kaip blogame sapne pasirodo ant kokios kontoros slenksčio ir kalba su spekuliantu trumpai drūtai: „Mes tave saugosime, todėl turi mums mokėti!..“

Ir moka spekuliantėliai. Tarsi ten, Vilniuje, priėmus naują mokesčių pataisą.

Išlipęs iš savojo „moskvičiuo“, Gerda taip nusirąžė, kad stuburkaulis trakstelėjo. Miegojo iki pietų, kol Galia visas ausis išūžė: vežk pas stomatologą, vežk!.. Nebenori pėsčiomis šablyti, vis važiuota... Nu ir ką, ji to verta. Pastaruoju laiku susirūpino savo išvaizda - plaukus pasikirpo, nusidažė. Dar dantukus susidės, atsibalins. Vietoj kadaisė mėgtų lašinių ryja visokius ten herbaifus - ar tik ne nuo to jos veidelis tarsi atgijo? Nu taip - makiažas, visokie ten kremai, maliavonės... Ir nebegeria bet kokio brudo, kaip anksčiau. Todėl skruostų ir paakių papurtimas atsileido, juolab kad ir jis vis rečiau užvažiuoja jai per snukelį. Kam gi rietis - gyvenimas vis geryn ir geryn, ir neaiškus nervingumas dingsta, kai

nebesigąsdini, kad už tavo keturių sienų marširuoja policija. Miestas draugiškai atveria savo glėbį, ir gali nesibaimindamas eiti kur panorėjęs – nieks nedrįs užkabinti...

Gerda nusižiovavo. Pablukusios saulės šviesoje blykstelėjo „fiksas“. Buvo kažkada tokia mada zonose apmauti dantis neaiškaus gelsvo metalo karūnėle – kad nekirmytų ir kad nuo „čefyro“ plempimo neruduotų. „O gal pasikeisti?.. Susišauti auksinius... Velniop, ne koks stiliaga esu, bile nekliba.“

– Tu lipi ar ne? – suniurzgė Gerda užmatęs, kaip Galia, pasičiupusi lūpdažį, nieko nedaro, tik kvailai spokso į skaistalų dėžutės veidrodėlį. – Gerai, kai baigsi maliavotis, vyniok pas savo dantistus, o aš einu į universalinę. Ir žiūrėk – neužtruk ilgiau nei valandą, o tai galėsi pėsčia valinti namo.

Tai taręs Gerda palypėjo tuščiais restorano laiptais. Anksčiau vengdavo šitos vietos, tarsi skaičiuodamas pakopas žengdavo jomis it siūbuojančiu laivo deniu. Vis baimindavosi stileiviškai apsirengusio jaunimo: jautė – žodis ne taip, ir nuleis laiptais žemyn, o kaip lengvai jam tai dabar pavyko! Ir juk ne vien todėl, kad vilki nauja džinsų eilute, o už „Adidas“ kedus suplojo per šimtą dolerių. Aišku, galėjo pasimatavęs imti ir nudrožti savo keliais. Nemokėti. Parduotuvės savininkė, jau antras mėnuo tvarkingai atskaičiuojanti jiems duoklę, būtų nė neviauktelėjusi, bet lai mato, kad jis – vyrukas prie pinigų. Irgi ne mažesnę pagarbą užsitarnaus, nei išdygęs pasiimti mėnesinio nalogo.

Gerda nutimpino palei didžiulę universalinės parduotuvės vitriną, kurioje atsispindėjo Respublikos gatvės vaizdas ir jis pats, toks savimi pasitikintis, nors užsimiegojęs, o atspindžio kraštelin lindo Katedros kupolas, bet ten, kur turėjo pasimatyti kryžius, jau buvo mūras.

Įsmukęs pro parduotuvės duris, sulėtino žingsnį – į antrą aukštą kopė nebe koks strakalas, o dalykiškas vyrukas, kuriam ne vis vien, kas dedasi aplinkui.

Popietė. Pirkėjų nedaug. Vien senyvesnio amžiaus žmonės, nėr kur akių paganyti. Tačiau ten, laiptų viršuje, kažkoks kioskas. Prieš savaitę jo dar nebuvo. Laikrodininkas ar batsiuovys koks? Ir, aišku, jiems dar nemoka.

Gerda pripėdino artyn. Pažvelgė pro langelį ir susidūrė su jauno žmogaus žvilgsniu. O kaip įžūliai spokso! Daunas kažkoks!..

Atsivedėjęs Gerda taip spyrė į kioską, kad ant palangės gulėjęs kalkuliatorius nukaukšėjo į pastalę.

– Kas čia dabar! Kas čia per špokinyčia? – sklaidėsi Gerda laiptų aikštelėje, o vaikas anapus stiklo žiojosi iš nuostabos. – Aš tave klausiu, pimpale tu! Girdi? Kas čia per zaviedienija?

– Ėėė... a... – lemeno tas, – vvaliutos supirkimo punktas.

Bet Gerdai to neužteko:

– Koks punktas, ką čia pizdielini! Aš klausiu, kas tau leido čia jį pasistatyti? Kam moki?

– Už kkką?..

– Už apsaugą, kandone! Kas tave saugo? Niekas?

– Saugo? Čia Šiaulių banko filialas, valiutą superka, o aš... Ką aš? Nieko aš nežinau!

Vadinasi, moka šiauliečiams, pagalvojo nuedamas Gerda. Visi šiais laikais moka. Bankai irgi. Nors... valstybinis – kažin. O koks tas bankas iš Šiaulių – valstybinis ar komercinis? Ai, bala nematė! Patykos kokį vakarą to jauniklio, duos per galvą, iškratys valiutą iš kišenių, ir

bus „nalogas“ už visus metus. Bet jei saugo šiauliečiai?.. Pagaus ir lieps gražinti.

Ir Gerda nebegirdėjo, kaip atitokęs valiutos supirkėjas pusbalsiu aiškino iš kažkur atsiradusiam savo pažįstamam, kad „zaksiniai“ visai nuo proto nušoko – net banko valiutos supirktuves pasišovė reketuoti! Ir tai sakydamas nesišypsojo. Juk žino Gerdą ir tuos kitus Zakso žmones, daug kas patyliukais jais skundžiasi, ir į miestą pamažu pamažu atsėlina baimė, tokia nepanaši į jokią kitą, kada nors patirtą.

O Gerda, savo valdose aptikęs naują objektą, ir užmiršo, ko yra atsivilkęs į universalinę parduotuvę. Atsitokėjo moteriško trikotažo skyriuje ir, slėpdamas kaulingą snukelį užliejusį raudonį, nėrė į kitą pusę. Ne, odekolono jam nereikia, siūlų taip pat... Pala, pala – taigi virvės... Kur rasti stiprių virvių? Juškė visas sunaudojo. Net skalbiniams ištemptas kieme, ir tas nudžiaustė. Kai kilo triukšmas dėl pasikėsinimo į Zaksą ir šustriausieji miesto vaikinai, vienaip ar kitaip susiję su Zaksu ir įtariami pasikėsinę į jį, viens po kito buvo vežami į mišką, virvės ėmė vyniotis tiesiog kilometrais, bet taip ir likdavo kur pakrūmėse ar karoti prie medžio.

– O tu ką čia veiki? Bene kartis susiruošei?

Kriminalistas Ričardas Augustinavičius su šypsenėle stebėjo Gerdą, šleivas kojas apsitempusį džinsais, belaikantį rankoje virvių ringes. Toks jis panėšėjo į kaubojų, nevykusį kaubojų...

– Ne kartis... kam man kartis, viršininke?

– Na taip, kam jau kam, o tau kartis nėra reikalo, – ir nelaukęs jokio atsako nuėjo kažkur į parduotuvės galą.

Trumpas pokalbis. Šiaip, lyg tarp kitko... Nenori atkreipti maklinėjančių pirkėjų dėmesio, nenori, kad kas įtartų, jog jie kur kas geriau pažįstami nei paprastas policijos pareigūnas ir eilinis „prevencinis“.

Gerda virvės nebepirko. Tikrai, ko jis pasišoko pirkaliovi visokius niekus, kai Juškei tas nerūpi? Obščiaką laiko, tas tiesa, bet negi turi būti ir ūkvedžiu? Juk Zaksas užsiminė, kad yra kam pasirūpinti trotilu ir ginklais, tai ko jis kaip kvailys čiupinėja tas virves?

Slapčiomis dirstelėjo, kur nuėjo kriminalistas. Galingą Augustinavičiaus stotą nesunkiai pastebėjo prie juvelyrinių dirbinių vitrinos. Šalia jo – kažkokia moteris. Stambus delnas kartkartėmis paglosto jos pečius. Žmona, kas daugiau. Ir perka jai kažką. Aha, kryželį, auksinį miniatiūrinį kryželį. Prasmukdamas pro šalį Gerda išgirdo aikčiojimus. Gėrisi kažkokiu šūdniekiu! Kažin ar sveria tas blizgutis bent gramą. O va Zakso kryžius, tai jooo!.. Svorelis kaip reikiant, tokiu daikčiu ir žmogų uždubasintum...

Tuščiomis rankomis Gerda kažkodėl pasijuto kur kas geriau ir praeidamas pro valiutos supirkimo punktą smagiai bilstelėjo kumščiu į palangę. Kalkuliatorius vėl nupuolė ant grindų.

– Žiūrėk man, spekuliantė!.. Jei užtrynei dėl Šiaulių, mes dar susitiksime!

Ir lipdamas žemyn pagalvojo, kad vis dėlto neteisinga, jei tas kioskas moka Šiauliams. Juk jo teritorija, ir juolab – kioskas. Na tai kas, kad valiutinis! Už teisę ramiai supirkinėti baksiukus privalo ir jam atsegti bent kiek... Pradžiai. Pakalbės apie tai su Zaksu.

Paspoksojo pro „moskvičiuoką“ langus į rudeniškai pilką judėjimą gatvėje, ir valandos kaip nebūta, o Galia vis nesirodo. Na kad ją kur! Lyg kokį apendicitą operuotųsi!

Gerda vėl atsidūrė ant šaligatvio ir pasuko stomatologijos kabineto link. Kažkokio jaunimo pulkelis, stoviniuojantis prie spaudos kiosko, suskubo prasiskirti ir praleisti energingai žirgliojantį ilgšį. Vengė ir akimis susidurti. Ne taip pasižiūrėsi – ir bus!.. Juk ką tik kalbėjo, jog „zaksiniai“ ir Bakutį, ir Vileikį tardė nusivežę į užmiestį ir kamantinėjo, kas šovė į jų gaujos lyderį. Gerai, jei tik tiek, o dabar dar ir korė, ir šonkaulius atitalžė.

Nuo tokio sportiškai nuaugusių jauniklių baidymosi Gerdai tik ūpas pakilo, bet vos pakliuvus į poliklinikos koridorių širdį plovęs saldumas išnyko. Suprato papuolęs į patį barnio įkarštį. Ir garsiausiai skalambijo jo Galina.

– Aššš! Aš! – šnypštė ji į veidą kažko nepatenkintai moteriai. – Tu žinai, kas aš?

– Na, na! – spyrėsi toji. – Kad ir švenčiausioji panelė Marija būtumei – be eilės neleisiu! Ir kvit!

Galina pamėlynijo ir vis labiau brukosi bebaimei moteriai į akis:

– Aš – Gerdos žmona! Ar žinai, kas jis toks?

Tačiau moteriškė jau kvaknojo kartu su kitais eilėje lūkuriuojančiais pacientais:

– Nu kad ne Pondievs – tai tikrai!

– Ak tu, šliure, dar man čia vaipysiesi! – Ir susiėmusi sijono pridurkus Galina spyrė, bet bobutė vikriai išsisuko. Kitą spyrį atrėmė sunkia rankine. Dar tebesišypsojo, kai gavo niuksą į nugarą, bet kluptelėjusi palinko į priekį, o Galina to ir telaukė. Visais nagais įkibusi į priešininkės ševeliūrą, supūkštė: – Užžžmušššiu!

Per koridorių nuaidėjo spiegsmas. Galina lyg padūkusi tampė moteriškaite, kažkas šoko skirti, bet garsų erzelių nustelbė vyriškas riksmas:

– Ar baigsite, durnės? Tuoju abi gausite į vižlas!..

Iš kažkur išdygęs nemalonaus veido tipas, prieš keletą sekundžių davęs niuksą šaipūnei bobutei, kirto per rankas suplukusiai merguželei ir nubloškė ją kaip skiedrą šalin.

– Baikit... vo jei ne, abi be dantų liksite!

Gerda žaibavo akimis į visas puses. Aplink jį kaipmat atsirado daugiau vietos. Kas atsitraukė į pakampes, kas sėdosi, ir kabinetų durys užsivarstė.

– Ji, – bedė pirštu į sukaitusią Galiną peštynių teisėjas, – eis be eilės! Supratote?

Tuzinas žmonių visai nutyko. Nieks nedrįso prieštarauti tam atžagariam balsui, suko veidus šalin nuo tų maniakiškai išsprogintų akių.

Vos iš kabineto išsmuko eilinis pacientas, žaliūkas sugriebė savąją „damą“ už peties ir įtarabanijo į vidų. Trinktelėjo durys. Lūkuriuojantieji koridoriuje kurį laiką girdėjo tik neaiškų murmesį, bet štai vėl ausis perrėžė įsakmus balsas:

– Pasakiau – veltui!.. O jei ne, mokėsi mums, kaip ir visi!.. Ponia!

Brukis į vienkiemį netoli Navarėnų savuoju „bimbaliu“ atlėkė į pavakarę. Buvo jau kartą šioje nuošalioje sodyboje, kur kadaise Zaksas augino kiaules, o vėliau ėmė varyti „naminukę“. Apie anas dienas Zaksas neužsimindavo nė puse burnos, o jei kas pabandydavo narstyti jo „ūkišką“ praeitį, kaipmat užčiaupdavo tokį išsišokėlį. Koks kieno reikalas, kokia buvo jo pinigų kalimo pradžia? – tarsi sakydavo nepatenkinta jo povyza.

Štai ir dabar kažko surūgęs. Stovi ant aptriušusios trobos slenksčio ir įnirtusiais grybšniais skabo nulaužtą karklo šakelę. Svajus, tas „klaipiedskas“ asmens sargybinis, stypinėja prie daržinės kampo ir vis žiūri į keliuką, kuriuo atvažiavo jaunasis banditas. Stebi, ar kas neatsekė? Juokdarys, šyptelėjo Brukis, ims kas taip galvotrūkčiais ir įlėks į sodybą, ir dar šoks su automatais iš mašinų. Bet juk turi Zakso šešėlis kažkaip atidirbti pinigus, o jam Zaksas moka, nieks neabejoja, nemažai...

- Kur tu, pimpale, varinėji? - atidarė ryklę Zaksas nuo slenksčio, bet artyn nėjo. - Jei pasakiau, trečią - vadinasi, trečią! O dabar jau vakaras!

Brukis neskubėdamas rioglinosi lauk. Stengėsi neparodyti, kad, pavadintas pimpalu, visas viduje užvirė. Dairėsi, kur statyti koją, bet aplink vien purvas. Zaksui gerai - va jo „Toyota“ nosimi beveik į trobos sieną įsirėmusi. Dėjo žingsnį - ir ant laiptelių. Ir stovi sau kaip ponas.

Bene pirmąkart Zaksas pašiepė jo apdarą: kelnės kantuotos - kaip kunigo, o tokios lakierkos - tik nabašnikams tinkamas apavas. Ir jau nesaugodamas blizgančių pusbačių Brukis atklampojo per purvyną. Nuo daržinės kampo tarsi stulpas atsiskyrė Svajus.

- Būk ten! - riktelėjo jam miesto autoritetas. - O tu, Vaikas, užėik, diela yra.

Nekūrentoj troboj buvo justiš lauko žvarbuma. Ant krosnies stovėjo vienut vienutėlis suodinas puodas, matyt, nuo tų laikų, kai jame virsnodavo kiaulėms jovalas. Prie sienos senoviška lova, kurioje laisvomis akimirkomis nusnausdavo ir pranašingus sapnus sapnuodavo tada dar tik neblogu futbolininko žaidimu garsėjęs Zaksas. Netvarkingai išstumdytos kėdės ir taburetės tarsi bylojo, kad lankydavosi čia ir daugiau žmonių, o dabar štai stovi vienu du prie stalo, ant kurio pilkos staltiesės brinkso juodas daiktas.

Brukis įsižiūri. Taip, pistoletas. Na niekuomet nemanė, kad tokie daikčiukai gali būt nusviesti vidury stalo. Zaksas ima jį į rankas. Ištraukia apkabą, pabyra šoviniai. Vikriai čia jis, stebisi Brukis, ir jam topteli, kad nuo šios akimirkos kažkas pasikeis, šitas vaizdas neišvengiamai sujauks jo gyvenimą.

- O dabar sutaisyk viską, kaip buvo.

Zaksas atsidrėbė galustalėje. Veik abejingai stebėjo, kaip Vaikas rankioja pasklidus šovinius ir negrabiai grūda į apkabą. Šią įstumti į rankeną užtruko dar ilgiau. Tada paguldė ginklą ant stalo.

- Dabar išardyk...

Mįslinga Zakso mina ir visa šita ceremonija nervino Bruką. Net apie purvinus pusbačius pamiršo. Imtų ir sakytų tiesiai šviesiai: va, tavo dūla! Juk girdėjo, kad be rimtų ginklų jie neapsieis. Sutaisyk, išardyk - kam čia toks teatras?

- Chujovai, - murmtelėjo Zaksas, - bet nieko, Svajus pamokins. Šaudyti - irgi. Esi kada bandęs?

Brukis papurtė galvą.

- Nieko nepadarysi, Vaikas, reiks truputį pašaudyti, reiks...

Šis trūktelėjo pečiais - būta čia ko... Ir štai išgirdus, jog šitas tikrų tikriausias ginklas dovanojamas jam, Bruką apėmė džiugesys. Kaipgi! Tokiu gestu miesto vierchas galutinai priskyrė jį prie pagrindinių savo žmonių! O jis, Vaikas, juk visada apie tai svajojo.

- Turėsi nuimti vieną dielčą, todėl įsidėmėk kiekvieną Svajaus patarimą.

Nuimti? Nu-im-ti...

Silpnumas pasklido po visą kūną, ginklas tapo tarsi švininis. Dėjo jį ant stalo, o į galvą užtelėjo kraujas, ir Zakso balsas, jau virtęs popikčiu, vos buvo girdimas per spengsmą ausyse.

- Užversi tą pydarą, kuris norėjo mane nukalti. Šįvakar sužinosiu, kas toks, ir, kol nieko neįtaria, reikia patvarkyti jį. Duosiu visas navodkes. Pastovėsi, palauksi, savo padarai – ir į kojias. Penkias štukas už tai atsegsiu. Na, kaip?..

Brukio akys ėmė klydinėti. Nuo pistoleto iki suklebusioje kėdėje atsainiai atsilošusio Zakso.

- Ką, bene šiki į kelnes? – sviedė jis.

Pimpalas, pagalvojo Brukis, koks aš tau pimpalas!

- Nenusišnekėk!.. Reikės – padarysiu. Pinigai niekam nemaišo.

- Na va, neklydau manydamas, kad taip ir pasakysi. Tu turi visus duomenis tapti mūsų kolektyvo vertiku. Tik rankelę primušti, ir viskas. O šiaip... juk lomkių mentūroje nebijai?

- Dėjau aš ant tų mentų!

- Maladieć! – tepasakė Zaksas ir smarkiai pabildino į langą. – Svajau, pareik, varyk čia...

Šaukė kone linksmai. Brukiui smilktelėjo pavydas. Kaip gerai tam klaipėdiečiui – jis nieko panašaus negirdėjo. Vertikas... Nepatinka jam, kai tampo mentai, bet ką padarysi. Prieštarauti Zaksui nedrąsu. Būtų ir išjuokęs, ir apskritai į užribį nustūmęs. Juškė, Kalina, Gerda – juk turi iš ko rinktis, bet, matyt, jį laiko rimčiausiu. Ties ta mintimi ir apsistojo. Ką ir sakyti, tokio pasitikėjimo jis nelaukė iš savo patrono. Jautėsi ir pakylėtas, ir pamalonintas. Todėl pamažu ir išnyko tas keistas susidvejinimas viduje. Juk du skirtingi Brukiai: vienas nė nečiupinėjęs ginklo, o kitas tarsi suaugęs su juo. Bet štai...

- Duok, duok, – staiga pašoko Zaksas ir išplėšė iš nagų pistoletą. – Žiūrėk, kaip vietoje permyš!

Brukis nieko dar nespėjo susigaudyti, o Zaksas, šauniai atstatęs pistoletą žmogaus veido aukštyje, jau sustingo prie durų, už kurių pasigirdo žingsniai. Svajus nerūpestingai žengė vidun ir tą pačią akimirką suakmenėjo – priešais save išvydo pistoleto vamzdį. Vos kakta jo nepalietė. Iš netikėtumo kvailai prasižiojęs, sustenėjo tarsi iš skausmo. Baimė tik pirštu ir tik kartkartėm paliesdavo klaipėdietį, o šįkart va sučiupo visomis letenomis ir tarsi kojomis primynė – toks subliūškęs atrodė.

- Ėėė... Aaaa... – mykė traukdamasis atatupstas. Nuleidęs pistoletą, Zaksas pasileido kvatoti.

- Ė!.. O!.. A!.. Cha cha! Tupakas!.. Permyžo kapitaliai! Ir dar tielochranitelis vadinasi! Cha cha... ooo!.. – duso nuo juoko. – Nu šakės, negaliu!..

Svajus pagaliau suvokė, kaip apsimovė. Trenkė durimis.

- Pisau aš tokius bajerius! – pratrūko jis visas išraudonavęs. – Galvoji ir galvoji apie kilinimą, pastovi įtampa, o čia dar savi, bliad', kaišioja po nosim vamzdžius!.. Mažvaikiai! Taip negalima išsidirbinėti – kas, jei būčiau sureagavęs, kas tada?

Zaksas nusibraukė juoko ašaras ir pamėtėjo pistoletą besišypsančiam Brukiui.

- Taip ir žinojau, kad vaikštai išsižiojęs, – negailestingai kirto Svajui. – Tiek to, pamirškime. Davai, veskis Vaiką į lauką. Pamokysi šaudyti, o aš varau...

- Išvažiuoji? Tai ir aš kartu!..

- Ne, aš važiuosiu vienas.

- Kaip tai - vienas?.. Juk... juk...

- Pasakiau - vienas.

- Juk aš turiu saugoti!

- Atšok! Man reikalai. Turiu ten būti vienas. Vaikas tave parveš į miestą.

Svajus patraukė pečiais. Tavo reikalas, jei nori rizikuoti - rizikuok. Luktelėjo, kol „Toyota“ išriaumos iš patįsio kiemo. Žvilgtelėjo į dangų. Paskui į Bruką - tas lyg mažo vaiko akimis apžiūrinėjo ginklą.

- Na, aš nekoks strielokas, tačiau iš šimto metrų bet kam į tarpuragį pataikau. O čia „Glock“, - paėmė pistoletą iš Brukio rankų, - krūtas daiktas. Tokiais amerikoniukai ginkluojasi, o dabar, žiūrėk, ir telšiečiai... Na, eime, ir tą katilą paimk. Iš pradžių pakaks, jei bent į jį pataikysi.

Ričardas Augustinavičius žiedelį žmonai nupirko ne šiaip sau, be progos. Jų vestuvių dešimtmetis! Jei kada kildavo nesutarimų, tai vis dėl to prakeikto darbo. Suprantama, atlyginimas būtų didesnis - žmona nevardytų jam mažiau dirbančių ir daugiau uždirbančių. Tačiau nepriekaištaudavo. Pasibėdodavo, kaip sako žmonės, nes per dešimt metų spėjo savo vyrą pažinti ir jautėsi neturinti galių versti jį susirast geriau apmokamą darbą.

- Bet, Ričard!.. Kam reikėjo tokios brangios dovanos? - dūsavo ji laiminga visą kelią iki namų ir meilium žvilgsniu paglostydavo savąjį sutuoktinį. - Jėzau, tokie pinigai! Jaučiuosi grynai kaip mafiozė.

- Mafiozė!.. - juokėsi Ričardas. - Ir gerai, pabūkim ir mes vieną dieną mafiozais. Gal vakare į restoraną, atšvėsime?..

- Ne, ne! Ten renkasi vieni piemenys ir banditai.

Taip, pagalvojo Ričardas, Telšiuose nėra kur nusidaužti normaliam piliečiui. Turi būti arba policininkas, arba vienas iš tų skustagalvių, zujančių po miestą.

- Juk ir namie galime, - pajuto jis šiltų pirštų prisilietimą, - namuose, mylimasis, atšvėsime.

Mylimasis... Seniai taip bevadino. Išgirdo šį žodį, ir nugaroje kažkoks raumuo suvirpo. Koks mielas balsas. Šiugždantis tarsi byrantis smėlis. Ir tos gaidelės... Kaip ten sakoma? Seksualus balsas?

Žmonos delnas, visai kitaip nei įprastai perbraukęs styrančius plaukų galiukus, visa šiluma apglėbė jo sprandą. Ir ji pati palinko...

- Ei, juk aš vairuoju! Va koks posūkis... Ir žmonės pamatys.

- Na ir kas...

Jai pavyko pakštelti į skruostą, ir nuo jos lūpų šilumos Ričardui sutvinkčiojo smilkiniai.

- Sensti, Ričard, abu senstam, - žmona atsilošė sėdynėje. - O anksčiau, pameni, beveik vis vien būdavo, kur tas jausmas užklups.

- Taip, geri laikai buvo. Pasiimdavau tėvo žigulius - ir pas tave, prie bendrabučio. O baigdavosi viskas dažniausiai miškelyje.

Ričardas dirstelėjo į žmoną. Regis, tik prigludo prie jo, o tamsios garbanos susitaršė lyg po ilgų glamonių.

- Tai važiuojam ta proga.

- Kur?

- Į miškelį, – sužiuro ji, ir jos akyse tarsi kas supulsavo.

- Tu rimtai? – netikėjo Ričardas, o krūtinę užliejo jau visai kitokia šiluma. Dabar automobilis riedėjo tuščia mikrorajono gatvele, palei tvenkinį, kuris tilteliu dalijosi su ežeru. Todėl galėjo žiūrėti į žmoną tik retkarčiais dirstelėdamas į kelią. – Sakai, į miškelį?

Ji šypsojosi tarsi sakydama – kaip nori... Iššūkis mestas. Nusistovėjusiai kasdienybei ir jausmams. Ričardas pajuto, kad yra geidžiamas, tačiau jis nebe tas jaunuolis, kuris žvelgdavo į ją godžiai ir stengdavosi visomis mintimis užvaldyti jos kūną. Atvėso jausmai. Vis dėlto dešimt metų... Kitaip iš kur toks nepasitikėjimas savimi?

- Į miškelį, tai į miškelį, – nesistengė išsisukti jis. – Jei kas, atmink – pati prisikalbėjai.

Žmona tik susijuokė. O šukuosena vis tebebuvo pasklida. Jai tiko toks atsainios moters veidas. Labai tiko.

Laiptinėje Ričardas tarsi juokais užspeitė žmoną kampe, lyg kėsinosi atsegti lietpalčio sąga, bet jų prunkštimą išgirdo dukros ir viena per kitą kaip smalsios kūmutės išlindo pasižiūrėti, kas čia dedasi.

- Na, mergičkos! Greitai į virtuvę, padėsite mamai padengti stalą! – sukomandavo tėvas. – Šiandien mūsų šeimos šventė.

- Kokia šventė, kokio? – klausinėjo ilgakasės, laibos it nendrės pamatinukės didelėmis kaip jų motinos akimis. Vestuvių jubiliejus, aaa... Lyg ir nusivylė. Neaiški šventė, kaip ir viskas, kas atsitiko iki joms atsirandant šiame pasaulyje.

-Jurga! – jau iš svetainės šaukė žmoną Ričardas.

Toji, pamačiusi jo rankoje TV programą, iškart susigaudė:

- Žiūrėk jau, žiūrėk tą savo krepšinį, tik garsą susilpnink. Ieva su Milda užsinorėjo pyrago. Kai tik iškepsime jį, ir sėsime prie stalo.

Tačiau, tarytum užmiršusios visus savo norus, dukros pakaitomis matavosi tėčio dovaną mamai ir grožėjosi papuošalo spindesiu.

Viena laimė parsirasti namo, pagalvojo Ričardas palaimingai išsitiesdamas fotelyje prieš televizorių. Trys mylimos moterys – ne tokia jau menka sėkmė gyvenime.

Rungtynių komentuotojo balsą kartais visai užgoždavo iš virtuvės sklindanti vietinės radijo stoties muzika. Neįregistruota stotis, vadinasi – nelegali. Girdėjo, kad viename iš Vilniaus gatvės penkiaaukščių įsikūrusi, bet kažin ar policijoje yra kam sutvarkyti šią reikalą. Tas vedėjas toksai nemokša, šneka į lankas, ir turi klausytis jo paistalų kaip kokios atrakcijos. Nors galėtų ir jis, Ričardas, pasidomėti. Vien todėl, kad tas į eterį įlindęs piratas nubuksuoja M-1, jo mėgstamiausią radijo stotį.

- Alaus gal nori? – išgirdo už nugaros žmonos balsą. – Mačiau, yra šaldytuve.

Še koks paslaugumas! Seniai taip buvo, seniai, ir Ričardas pajuto, kad visa siela trokšta, jog tokia ramybė ir susiklausymas niekada nepaliktų jų namų.

- Ačiū, mieloji, nuo alaus kvapas, negaliu...

- Kodėl?

- Juk važiuosime.

Vėl išgirdo žmonos juoką, paskui šnabždesį ties ausimi:

- Tai nepersigalvojai?

- Jokiu būdu! O tu ką? Išsigandai?

- Dar ko!

Ir vėl nuskubėjo į virtuvę. Po valandėlės, nešina lygintuvu, užsidarė miegamajame. Puošis. Turbūt išlyginusi ir užsitemps tą liemeningą suknelę. Velnias, bene paskutinis padorus drabužis, visi kiti iš labdaryno, arba, kaip pašaipūs žemaičiai vadina – „landsbergyno“. Reiktų naujos, bet iš kur paimsi?

Ričardas susinervino. Užsigalvojęs nepastebėjo, kaip rezultatas šoktelėjo dešimčia taškų lietuvių naudai. Bene gražiausias rungtynių momentas pro akis praslydo?

O staliukas svetainėje jau buvo atsikratęs vaikiškų žurnalų, draikių karpinių ir popieriaus skiaučių. Jų vietą užėmė kavos puodukai, šiaip dulkantys už indaujos stiklą ir tik ypatingom progom sutviskantys savo gelsvomis juostelėmis, kaip dabar. Pala, juk vestuvinė dovana... Ir anas pietų servizas – taip pat. Sidabriniai stalo įrankiai – irgi. Kai pradėjo dirbti policijoje, tai jų šeimos gerovė, regis, ir nustojo kilti. Nuo algos iki algos, ir tik kartą ryžosi paimti pinigų už surastą nuvarytą automobilį. Bet juk pats tas vyrukas pasiūlė, taigi kaip ir dovana. Pasidalijo su kolega, tiek to ir pagerėjimo – bene viską į opelį sukišo, dabar užtat rieda kaip bitė.

Televizoriaus ekrane sumirgėjo galutinis rungtynių rezultatas. „Žalgiris“ pralošė. Kaip čia?

- Na, atsipalaiduok, ko toks sėdi suraukęs kaktą? – nepastebimai atsiradusi žmona tarsi masažuodama švelniais spustelėjimais perbėgo jo pečius. – Vėl taviškiai gavo į skūrą? Na ir kas? Ir apskritai pastaruoju metu amžinai susiraukęs. Koks ten tipas buvo universalinėje?

- Koks tipas?.. A... O kodėl klausai?

- Mačiau, kaip su juo kalbėjaisi. Buvai pilnas ironijos. Taip negalima su žmonėmis.

- Jis ne žmogus, o banditas.

- Oho, koks tu greitas etiketes klijuoti!.. Tai sodink, jei banditas...

- Ir pasodinsiu. Visus susėmsiu. Kam jie, tokie svolačiai, reikalingi? Kam?

Ričardas atitoko, kad kalba pakėlęs balsą, bet buvo per vėlu. Išgirdo bejėgišką atodūsi. Švelnios rankos nuslydo nuo pečių.

- O Dieve, koks tu daraisi nervingas. Tas prakeiktas darbas tik depresiją tau įvays. Ir tau, ir man.

- Atleisk, mieloji, nesusitvardžiau.

Ričardas pakilo. Aha, teisingai spėjo – ant žmonos kūno dailiai gulė smėlio spalvos suknelė, kūno, kuris priklausė jam. Vėl pajuto primirštą geidulį. Ištiesė ranką. Žali nėriniai apie suknelės iškirptę buvo šilti nuo lyginimo. Lyg atsiduodančio kūno kaitra. Tik va garbanos dailiai suguldytos, taip ir norisi...

- Liaukis, Ričard... – iškili krūtinė nutolo per rankos atstumą. – Dar vaikai pamatys.

Ir tą pačią akimirką iš virtuvės:

- Mama! O pyragas? Žiūrėk, koks apskrudęs!

Ji nusiskubino į virtuvę ir prieš dingdama iš svetainės paprašė vyrą ištraukti iš indaujos bariuko šampano butelį. Padėti į šaldytuvą, kad bent kiek atšaltų.

Bet „bare“, be stiprios trauktinės ir puspilnio „Kavos“ likerio butelio, nesimatė jokio kito.

Žmona nustebo aptikusi prieškambarėje Ričardą aunantis batus. Švarkas kažkuo neįtiko, išsitraukė iš spintos striukę.

- Tu kur?..

- Nėra jokio šampano. Pamiršai: kai leva sirguliavo, gydytojai nešei! Aš greitai. Sulakstau iki parduotuvės ir atgal.

Žmona dvejojo. Bet nusileido. Lyg būgštaudama, kad menkiausias priekaištas kaipmat išsklaidys šventišką nuotaiką, kuri kaupėsi nuo to momento, kai Ričardas neatkalbamai pasiryžo nupirkti jai patikusį žiedą.

- Gerai, bet tik greitai! - jos žvilgsnis užkliuvo ties diržu, veržiančiu petį. - Ir tą ginklą palik. Kam tau jis einant į parduotuvę?.. Nejuokink žmonių.

Pistoletu diržas su dėklu atsidūrė aukštai ant spintos.

Lauke buvo temstelėję. Žibintai tiktai kur ne kur degė. Dauguma lempų buvo arba išdaužytos, arba perdegusios. Visi praeiviai, it kokie drugiai, stengėsi eiti į šviesą. Matyt, dar gyvas atmintyje buvo tas kraupus nutikimas prie va ano penkiaaukščio, kai pavakary nei iš šio, nei iš to kažkoks užpuolikas peiliu suvarpė žmogų. Tada kitą rytą ir Ričardas iš smalsumo apžiūrėjo užpuolimo vietą. Tiesiog po namo langais. Išmindžiotas darželis, juodos dėmės ant šaligatvio. Ne iškart tuos kraujo pėdsakus pastebėjo, nes kiemo mergaitės švytinčiais ore kaspinais straksėdamos žaidė savo pamėgtą „gumą“. Vėliau visą darbo dieną akyse stovėjo tas vaikiškas straksėjimas ir tamsūs šaligatvio lopinėliai.

Priprantama prie žiaurumų, priprantama ir prie baimės.

Taip mąstydamas Ričardas pasuko takeliu tarp nebylių mikrorajono namų. Nuo ežero kilo vėjas - bandė įsitverti į tuščias sūpuokles, gainiojo čežančius popiergalius, kurių neatidus gyventojas turbūt nepataikė šiukšliavežio konteinerin.

Jau menkas kelio galas bebuvo likęs, kitapus gatvės Ričardas matė šviečiančias parduotuvės vitrinas, kai jam palei kojas nuslydo tolimos automobilio šviesos. Kažkokia mašina sukinėjosi prie devynaukščio ieškodama sau vietos. Užropojo tiesiog ant vejos.

„Toyota“, Zakso „Toyota“, atpažino kriminalistas ir akimis aprėpė devynaukščio langus. Degė geras tuzinas, ir viename jų šmėkstelėjo gerai pažįstamas Povilo siluetas. Pasirodė ir dingo, o Zaksas, jau išsliuogęs iš automobilio, nušlubčiojo į laiptinę.

Sutapimas? Nu jo, pasvajok!..

Atmintyje švystelėjo ana naktis: plentas, vedantis į Žarėnus, stojantis „aštuntukas“ ir Skirmos veidas. Pamena, kad jiems besikalbant Povilas sukinėjosi netoliese. Taip, tam telšiečiui pridegė cigaretę. Skirma leptelėjo apie Zaksą. Ričardas pasivedė tą plepį į šalį. Kai jis nuvažiavo, Povilas tiesiai pasakė: „Žino apie Zaksą...“ O juk buvo sutarta, kad toji grupelė žmonių, kuri sulėkė krūvon iškart po pasikėsینimo į Telšių autoritetą, laikys liežuvį už dantų ir luktels, kas pirmas mieste prasitars apie šį faktą. Tada siūlą kamuolys ir ims vyniotis. Ir štai, prasižioja Skirma, o Zakso automobilis - prie devynaukščio, kuriame gyvena Povilas Stroškus, anos vėjuotos nakties prie Žarėnų liudininkas.

Šunsnukis! Ričardas nusispjovė. Apmaudas kartėliu užliejo burną. Pirštai susigniaužė į kumštį. O ką čia bepakeisi? Argi naujiena, kad policija parsiduoda, bet kad Povilas...

Buvo mintis užlipti iki jo buto. Atidarytų duris, o jis ką? Gražiai paprašytų neprasitarti? Arba iš karto kolegiškai semtų į snukį? Velniop emocijas! Reikia perspėti tą Skirmą, tiktai kaip? Juk Rusijoje... Gal tėvai žino telefoną? O kur gyvena tie tėvai? Na, visa tai jis nesunkiai sužinos paspaudęs „stukačius“. Adresą pasakyti - tai ne kokį nusikaltėlį policijai įduoti. Taip ir padarys. Tik va toji „Toyota“... kur ji puls, sužinojusi svarbią naujieną? Turės su kuo nors pasidalyti.

Argi galima praleisti progą pamatyti, ką Zaksas laiko patikimiausiais iš savo žmonių, kam ruošiasi užkrauti darbelį – likviduoti ūmai išaiškintą priešą?

Kad taip bus, kriminalistas Ričardas Augustinavičius neabejojo. Po minutės buvo jau prie savo kadeto. Virtuvės langas aklinais uždengtas užuolaida. Gerai, žmona nepamatys. Gal nesusigaudys, iki grįš?

Ak, šampanas, kad tik nepamirštų nupirkti!..

Ričardo opelis greitomis pralėkė devynaukštį ir įsimaišė tarp automobilių prie parduotuvės. Iš čia puikiai galėjo matyti namo, kurio kieme stovėjo „Toyota“, prieigas. Vargu ar Zaksas sėdinės pas policininką ilgiau kaip pusvalandį. Juk tik viena tema rūpi, o Stroškus, matyt, meilija pažadėtų dviejų tūkstančių dolerių. Nemenka parama šeimai, bet menka kaina už pareigūno garbę.

Pagalvojo ir susikeikė. Žino, ką į tokius išvedžiojimus atsakytų žmona. Numano, kokią šypseną sukeltų tokiems kaip Stroškus.

Mašinos tai pajudėdavo nuo parduotuvės, tai atriedėdavo mikrorajono gatvele, kuria neišvengiamai turėjo pralėkti ir Zakso „Toyota“.

O štai ir ji... Ne, apsiriko. Japoniškas daikčiukas, bet ne ta markė. Dar prabėgo dešimt minučių. Va va! Važiuoja!

Zakso automobilis išsoko kone visai priešais. Stabtelėjo ir, pamirkčiojęs posūkio švieselėmis, tiesiog nurūko Kauno gatve.

Nieko nieko, ramino save Ričardas, turbūt iki namų, kur daugiau... Neapsiriko. Atsivijęs sekamą automobilį pamatė prie namo, kuriame gyveno Zaksas, laiptinės. Degė žibintai ir variklis burzgė, bet pati mašina buvo tuščia. „Užbėgo į namus pinigų... Matyt, nesivežioja poros tūkstančių.“

Tikrai, netrukus „Toyota“ vėl pasirodė gatvėje ir nušvilpė ten, iš kur ir atvažiavo. Ričardas su savo mašina, atsilikęs porą šimtų metrų, nuskuto paskui. Vėl susirado vietelę prie parduotuvės. Neilgai laukus miesto autoriteto automobilis tvykstelėjo ties posūkiu ir vėl, tik šįkart be jokios skubos, nuslinko Kauno gatve. Ričardas galėjo prisiekti, kad matė Zakso rankoje mobilųjį telefoną. „Savo šaiką renka, ne kitaip...“

Ričardas paliko savo mašiną per porą namų. Kvailas Zaksas būtų, jei neįsidėmėtų kiekvieno automobilio, kuris pasirodo jo namo kieme. Užėjo į vieną penkiaaukščio laiptinę, į kitą. Ir kiekvienoje lipo iki paskutinio aukšto, bet liukas į stogą vis tarsi kokį liežuvį parodydavo jam spyną. Tik iš trečio karto pasisekė. Liukas buvo praviras, ir kopėčias pavyko be garso atremti į sieną. Taip užsigavo ant stogo, nuo kurio gerai matėsi kiemas, jame surikiuoti automobiliai. Nebloga vietelė snaperiui. Jokia apsauga nepadėtų. Tačiau vėliau... kaip pasitraukti nepastebėtam?..

Kurį laiką buvo tylu, ir tik pavieniai vakaro garsai sklandė kažkur pažeme. Ričardas aklinais užsivertė apykaklę. Stebėjo kelią nuo autotransporto įmonės ir gatvę, skiriančią Luokės kvartalo namus nuo tamsoje dūluojančių garažų masyvų. Devinta vakaro, ir vis mažiau klaikinėjančių mašinų. Nyku tampa Telšiuose naktį, nyku. Ypač pastaruoju metu, kai „zaksiniai“ dauginasi kaip triušiai.

Ir štai iš tomos ėmė veržliai artėti šviesos. „Audi“. Lokia koku šimto per valandą greičiu. Juškė, kaipgi be jo.

Per pusvalandį vaizdas kieme pasikeitė. Čia stovėjo jau trys automobiliai, ir visi iš jų išlipusieji nuėjo į Zakso laiptinę. Štai dar vienas – BMW. Brukis, tas pats kresnas tipas. Eisena kareiviška. Ir kumščiai, regis, kieti kaip akmenys, net iš tokio aukščio, nuo stogo, pastebimi. O tas atletiškas piemuo, kartu su juo dingęs už namo durų – kas toks?

Iki dešimtos valandos išvis sulėkė šešetas automobilių. Galėjo Ričardas numanyti, kad pasirodys ir kas nors iš šiauliečių, bet kad iš senų žigulių išlips pats Morda, buvo netikėta. Juk dar praėjusią savaitę po Telšius nardė su juodu visureigiu, o dabar, prašau, kaip „nusigyveno“. Stengiasi nekristi niekam į akis? Tikriausiai. Vadinasi, kažką rezga. Savo „torpedas“ lyg malkas vežioja ir taikosi kai ką pastverti? Dabar jau žinos – ką... Skirmą! Kiti jiems neberūpės.

Ričardas tyliai nusileido į laiptinę. Na... ne veltui korėsi ant stogo. Juk pastebėjo dar porą žinomų telšiečių, kurių nė neįtarė įsiliejus į Zakso gaują. Jos branduolys aiškus. Bet vargu ar su tokiu būriu Zaksas ką nors tarsis. Nuspręs vienas, o ką – tik vykdytojas žinos. O gal atvirksčiai – stengsis nesislapstydamas smogti visa jėga?

Oi, Skirma, Skirma, ir reikėjo tau prasižioti...

Stoviniuoti vėjyje ant namo stogo Ričardui buvo ne taip baugu, kaip įveikti tuos kelis laiptelius iki savo buto. Durys buvo užrakintos. Atidariusi jas žmona nužvelgė vyrą su nuoširdžiu priekaištu:

– Kur buvai?

– Reikalai...

Ji išplėtė akis.

– Kokie dar reikalai tokį vakarą? – ir nesulaukusi jokio paaiškinimo, kas buvo įprasta tokiais atvejais, žvelgė į Ričardo tuščias rankas, kol įsitikino... – O kur šampanas?

– Ot velnias! Pamiršau... Tuoj sulakstysiu!

– Nebereikia! Jau pernorėjau. Net tokią dieną vis vien imiesi savo. Teisingai sako – vyras policininkas, ko norėti!

– Kas taip sako?

Kabinama ant vagio striukė nukrito. Pakelti nebebuvo jėgų.

– Bene tau kada rūpėjo, ką apie tave žmonės šneka?

– Taip, man nuspėjau! Žinau, ką darau, bet tau labai svarbi jų nuomonė. Ir kaip tik šiandien!

– Nešūkauk, mergaitės jau miega...

Pasakė ir kančios kupinu veidu nuslinko į virtuvę. Miega?

Na taip, jau po dešimtos. Vėlu ar dar galima skambinti?

Susirado užrašų knygutę. Telefonų numeriai be jokių pavardžių. Informatoriai. Kiekvieno jų pavardė, vardas, kaip ir informatoriaus pasirinktas slapyvardis, glūdėjo operatyvininko galvoje. Dabar jau bus įsiminęs ir šį vakarą susirikiavusių prie Zakso laiptinės automobilių valstybinius numerius. Taip pat kiekvieną eiseną. Manierą. Nugirstą žodį. Siluetą.

Iš virtuvės atsklido cigarečių dūmų kvapas. Prisiekinėjo seniai neberūkanti, bet jis įtarė, kad slapukauja, velniukė, o dabar laisvai užsitraukė.

– Kam dar skambini? Visai pakvaišai?

Ričardas grikštelėjo dantimis. Išsišovė žandikaulio linija. O žmona kuo ramiausiai laikė tarp pirštų smilkstančią cigaretę ir žvelgė į jį prisispyrusi.

- Man reikia paskambinti, - galiausiai susitvardė šis. - Vienam žmogui pavojus gresia, turiu jį perspėti. Vėliau, mieloji, viską paaiškinsiu ir, jei nori, ant kelių puolęs atsiprašysiu.

- Pavojus!.. Svieta gelbėtojas! Nejuokink...

Tylūs žodžiai ragelyje. Aha, pažino Ričardo balsą ir sunerimo. Neramus tas informatorių gyvenimas, neramus. Bet atlyždavo sužinoję, kokios smulkmenos klausia. Dabar - Skirma toks... kaip jį rasti, kur jo tėvai gyvena, o gal jis pats pasirodė mieste? Ne, Telšiuose jo niekas nematė. Tėvai tuo labiau nieko nežinos apie sūnų, mat šeimyninis ryšys seniai nutrūkęs.

Bet Ričardas vis dėlto užsirašė adresą. Važiuoti? Žmona visai užsius. Rytoj iš pat ryto... Nieko nenutiks per naktį, juolab kad Skirmos mieste nė kvapo.

- Jurga!.. Girdi? Viskas, baigiau...

Tyla. Tik aštriau šnerves pakuteno tabako dūmai.

Sunkiū žingsniu nuėjo iki bariuko svetainėje. Jam - trauktinė, žmona gal vyno taurės neatsisakys. Reikia taikytis. Bet ji abejingai nužvelgė puspilnius butelius. Ant virtuvės stalo - pyrago likučiai. Vakarieniavo be jo. Kaip ir daugelį kartų. Ričardas atsiduso. Kaltas, nesiruošia to neigti.

- Povilo nebėr, - ieškojo pakenčiamų taurių spintelėje.

- Kaip tai nebėr?.. - nusigando ji. - Kas atsitiko?

- Nieko ypatingo, parsidavė banditams.

Ričardas matė, kaip žmonos veidu nuslinko baimės šešėlis. Vėl priekaištaus jam, kitaip mąstančiam, kitaip žiūrinčiam į viską, kas aplink darosi.

- Ir teisingai padarė, - pareiškė. - Kai tokios algos, kur ten! Dorovė ir sąžinė!.. Gaila žiūrėti, kaip jo žmona vaikšto skurdžiai apsirengusi. O vis dėlto mokytoja, manai, jai širdies dėl to neskauda?

- Kad vyras paėmė kyšį?

Jo kreivas šypsnyš įplieskė ugningą žmonos žvilgsnį.

- O tu pats?! Gavai pinigus nuo to mafiozo už surastą mašiną? Gavai!

- Tai ne kyšis.

- O kas?

- Atlygis už darbą, taip buvo sutarta.

- Kyšis!..

- Liaukis, Jurga, juk žinai, kad manęs nenuginčysi, o ir pati dar vakar visai kitaip kalbėjai.

Jos pirštuose suvirpėjo cigaretė. Nervingai šoko gesinti pirmon pasitaikiusiomis lėkštutėm.

- Juk žinai, Jurga, kad yra dalykų, kurių pasaulyje už jokus pinigus neparduosi...

- Vėl postringausi apie vyro garbę?

Jis nekreipė dėmesio į jos kandumą ir taikiu tonu tęsė:

- Ne, kuo čia garbė dėta? Yra ir kitokių dalykų, pavyzdžiui, žmogaus gyvybė. Sutik, kad ji neįkainojama, ir prisidėti prie žmogžudystės - tikrai ne mento pareiga. O Povilas kaip tik toks. Ne policininkas, o mentas. Nuo šio vakaro.

- Ir ką jis padarė?

Ričardas tiriamai žvelgė į žmoną. Kiek paslapčių patikėjo, nė viena neiškilo aikštėn.

- Jis pasakė pravardę žmogaus, kuris kėsinosi nušauti Zaksą.

- Tą banditą?

- Na matai, skiri žmogų nuo bandito. Aš turiu jį perspėti, kad būtų atsargus, kad į jį nukrypo tos šaikos akys. Vyną gal atšaldyti?

- Ne ne, kas geria šaltą vyną?

Ji noriai paėmė taurę. Ričardo galvoje nesimezgė joks tostas, išskyrus:

- Na, už mus!

Bet žmona susizgribo: ko čia jie virtuvėje, juk svetainėje ir stalas, ir krėslai. Dar kavos šaltos liko. Vestuvinių nuotraukų albumas atverstas. Ir dukros įmigusios...

- Įmigusios? - Ričardas šiame žodyje įskaitė daugiau, nei kad jis reiškė. Apglėbė žmonos liemenį - delnus nusmelkė šiluma. Užuodė jos plaukų kvapą. Žiūrėjo į akis, vis skaidrėjančias, ir jautė, kaip nuo pečių palengva traukiasi nuo stogo parsineštas žvarbis. - Tai sakai, įmigusios...

- Paleisk!.. - ji suspurdėjo. - Pa-a-leisk mane.

- Na ko tu?..

- Pirma sunervini, o paskui glaustaisi lyg niekur nieko.

- Aš atsiprašau. Juk žinai, kad myliu tave. Net ir po dešimties metų.

- Net!.. - pamėgdžiodama tarė ji. Šypsodamasi nugėrė kiek vyno. - Lyg tai labai didelis gyvenimo tarpsnis. O man atrodo, kad mes tik vakar atšokome vestuves ir kad tie vaikai mūsų - vien gyvas nesusipratimas.

Tai tarusi, ji paėmė Ričardą už rankos. Toks gestas visada reiškėdavo, jog slogios nuotaikos nebeliko. Nė kiek nesistebėjo, kad jau svetainėje, sekiodamas vestuvinių nuotraukų margalynę, įsipylė dar trauktinės. Šiaip juk stengiasi nė lašo, ir tik pastaraisiais mėnesiais krito į akis, jog, mažumėlę apšilęs nuo alkoholio, ir kiekiau miega, ir mažiau kalba apie grėsmę mieste, kurią kelia ta neseniai susibūrusi gauja. Tik ta raukšlė kaktoje jokiais pirštais ir lūpomis neišlyginama - niekuomet neišnyksta, kad ir kokį laimingą sapną sapnuotų.

Albumas nuslydo į jūdviejų tarpą, ir jie bučiavosi su tokiu pat troškuliu kaip pirmosiomis pasimatymų dienomis. Jaudulio suimta Jurga paskubomis išpešiojo jo marškinius. Delnas slystelėjo dar žemyn. Nepaleido jo lūpų. Tvirtai įsirėmė krūtims. Tarėsi jau tyliai tyliai jį užvaldžiusi, bet ūmai nusivylusi atšlijo.

- Tu nebenori manęs? - sušnibždėjo.

- Aš pavargęs... be to, vaikai už sienos.

- Tu nebe toks, koks buvai.

- Žinau.

- Tau reikia apsilankyti pas seksologą.

- Dar ką sugalvosi!

Kol Ričardas tvarkėsi marškinius, matė, kaip skausmingai paskutinį sykį švystelėjo puikiosios žmonos krūtys ir pasislėpė suknelės iškirptėje. Be žodžių ji ėmė nurinkinėti indus nuo stalo. Nusivylimas kiekvieniame judesyje. O ką jis gali padaryti? Na, nesusijaudino. Nevyriška, žinoma, bet dieną jautėsi visiškai kitaip. Laikina, viskas laikina. Praeis.

Žmona, po minutėlės įslinkusi į miegamąjį, rado vyrą jau pakirstą miego. Tolimo gatvės žibinto užgriebtas kampuotas petys. Matinė oda. Ir kūnas, tarsi sustingęs po antklode. Ji krūptelėjo: štai šitaip atrodo lavonai... Atsiduksėjusi pripuolė prie lango ir aklinais uždangstė naktine užuolaida vaizdą į tuščią, bet mirties kvapu alsuojančią gatvę.

Užsnūdusi sapnavo nerišlius sapnus, virpuliuodama iš baimės. Tie virpuliai keliskart išbudino, ir atmintį pasivydavo sapno nuotrupos – tuščiose miesto gatvėse ji blaškosi ieškodama Ričardo, kad perspėtų apie gresiantį mirtiną pavojų, ir net nežino, ar jis dar gyvas. O aplinkui, kur pasisuksi – nė gyvos dvasios. Tarsi po karo...

Bandė ryte papasakoti Ričardui apie savo neramų miegą, bet šis nerimtai išklausė, ir tiek. Netiki sapnais ir jų pranašingumu. O Jurgai vis skverbėsi nuojauta, jog pasaulis už lango pasikeitė ir tas pasikeitimas palies Ričardą ir jų šeimą. Po pusryčių visa šeimyna ėmė ruošti kelionei. Ruduo, bulviakasio metas, ir dažnas miestietis skuba į kaimą padėti giminaičiams. Ričardas nė puse žodžio neprieštaravo. Juk nei šis, nei tas, jei antrus metus iš eilės nepasirodys uošvių dirvoje. Vėl dėdės ir dėdienės kuždėsis – irgi mat žentą turi!..

Tad suskambus telefonui žmona nė neabejojo išgirsianti, kad kaime jų jau pasigedo. Dalijasi krepšius, guminius aulinukus, tai ir jų šeimą prisiminė.

Ričardas pakėlė ragelį, ir jau po pirmų žodžių jo veidas įsitempė.

– Skirma! Pagaliau! Kur tave velnias nešioja?.. Geriau tau čia nesirodyti... Pats žinai! Jie informuoti, kad tu šovei į Zaksą. Pameni tą mūsų pokalbį?.. Tai va, mano naparnikas nugirdo ir, svolačius, pridavė tave. Jie ieško tavęs... Ar tu durnas!.. Kuo tu mane laikai?! Banditams nedirbu. Sakyčiau, kad tau neverta rizikuoti. O jei lįsi į miestą, turi būti labai atsargus. Atmink, čia iš policijos paliko tuščia vieta, tie bandiūgos daro ką nori. Reikėjo iš kalašnikovo traukti.

– Ką, viskas taip rimta? – pasibaigus pokalbiui klausė žmona.

– Manau, kad taip. Reikės į Vilnių Gronskiui skambinti...

– Gvidui?

Sulaukusi linktelėjimo, žmona apsiramino. Gvidas, senas mokslo draugas, nepalyginamai aukščiau pasilypėjo karjeros laiptais – ONTS pareigūnas. Jei ne tas jos noras būti arčiau senų tėvų, kas žino, gal ir Ričardas dabar darbuotųsi kartu su Gvidu. Bet argi Vilniuje nusikalstamumas mažesnis? Visur gaujos, gaujos, gaujos... Laikraščiai tik ir rašo apie naujus jų nusikaltimus. Visi viską žino, tačiau nieko nedaro. Bet jei Gvidas atvažiuotų į Telšius... Jis gi pavaldus Generalinei prokuratūrai ir gali veikti savarankiškai.

– Jei jūs rastumėte įrodymų... – tarsi ramino vyrą ji, o šis nė nemirktelėjęs atsakė:

– Apie tai ir tegalvoju. Žinau, ko reikia stvertis. Kad tik tas telšietis sutiktų.

Po vidurnakčio judėjimas per Medininkų pasienio postą apmažta. Mašinų į valias, bet pirmą nakties Baltarusijos muitinėje keičiasi pamaina, ir visą valandą eilė nepajuda nė per metrą.

Jau kelias valandas degalinėje šalia muitinės stovi automobilis, ir iš jo kaskart išlipantis pagyvenęs vyras vis dairosi – ne tiek muitinės pusėn, kiek į juoda siena palei plentą stūksantį mišką. Muitinės šviesų pasiektos eglės stovi kaltai nuleistomis šakomis, ir vyriškiui atrodo, kad, vos užmetus akį į jį, automobilį ir jame neramiai besidairančią moteriškę, iškart paaiškėtų, jog juos varsto neramus laukimo jausmas. Jie nesiruošia kirsti valstybinės sienos, atvirkščiai – atskubėjo pasitikti jos pažeidėjų...

– Na, kaip?.. – viltingai vis klausia moteris, sugrįžus vyrui po eilinio pasivaikščiojimo pakele. – Nieko nepastebėjai?

- Nieko...

- Ojėtus tu mona, jėtus jėtus! - sudūsauja ir lyg su savimi ima šnekėtis: - Nu kur tai matyta, per sieną su vaiku! Nušaus... Juk visus nušauna. Neduokdie tokios nelaimės! Ale ir sumislijo... - Ir staiga: - Tėvai, o kas ten? Veizėk veizėk, bene jau pareina?

Bet tuščia to budrumo. Tai pakelėn gamtinio reikalo nurioglinęs koks vairuotojas, arba akys paprasčiausiai apgauna. Menkiausias šešėlis virsta žmogumi, besivedančiu už save mažesnj. Ir kartais pasivaidena, kad visos eglės, rymančios prie Medininkų posto, sykiu sujuda ir artėja, artėja...

- Nusnausk, tėvel, aš pabudėsiu, - siūlosi žmona, visą kelią iki Vilniaus ji tvirtino, kad nelaimingesnės už ją nėra pasaulyje: su dukra nebesusikalba, o žentas mat priverstas važiuoti į Rusiją vaiko išvogti. Svieta pabaiga.

Bet vyras nesiduoda įkalbamas. Minutėlę pasėdės šiltam automobiliu - ir vėl ant kojų. Kad negirdėtų pačiutės niurzgėjimo. Pirma žentas buvo blogas, dabar dukrą tarkuoja. O vėliau, žino, bus - trūkt už vadžių ir vėl iš pradžių. Todėl gynam ore geriau, kuo toliau nuo jos dūsavimų...

Retkarčiais sustodamas žingsniuoja paplente, raukydamasis nuo krovinių sunkvežimių išmetamų dujų. Ir ūmai stabt kaip įkirstas. Juk mato, anava kažkas ropščiasi kelio pylimu. Mato! Sulinkęs šešėlis. Taip, nuo naštos. Atsikišusios vaikiškos kojos. Kristupas...

Praėjo... ačiū tau, Viešpatie!

Skirmos uošvis pagreitina žingsnį. Bet tuoj pat apsisuka ir tekinas pasileidžia prie automobilio. Privažiuoti, taip taip, kad nieks nepamatytų...

- Eina! - išpoškino uždusęs ir šoko vesti automobilio.

- Kur?! Kur?.. - dairėsi pačiutė ištempusi smakrą.

Jos rankos nerimastingai glamžojo antklodę. Kai ją namuose ištraukė iš spintos, apsiverkė. Apsiausiu ja Kristupėlį, virkavo, sušildysiu vargšą mažiulėlį... Tėvai kaip erodai duodasi, nerūpi jiems vaikas...

Kiek palėkus šalikele, į žibintų šviesas papuolė žmogysta su vaiku ant rankų.

- Ojėtus, jėtus!.. - suplojo delnais uošvienė, pamačiusi nuo prakaito paplukusį žento veidą. Ir tuoj su antklode prie Kristupo, tas, nelabai ką susigaudydamas, markstėsi užsimiegojęs. - Tėvai, imk vaiką, ko žiopsai! Imk, ir lėkim bėkim!..

Uošviui šokus atidaryti automobilio durelių, jam prie kojų kažkas šastelėjo.

- Tfu tfu! Kas čia per padaras? Mislįjau, kad vilkas...

- Pats tu vilkas, - prašvokštė Skirma ir, paguldęs Kristupą ant galinės žigulių sėdynės, sugriebė besisukiojantį padarą už sprando. - Tai šuo, Kristupo šuo... Na, oplia į vidų!

- Koks šuo? - sučirškė uošvienė. - Ar pablūdot? Apkandžios man vaiką!

Ir tų balsų apsuptyje Kristupas galutinai atsigaivėliojo. Kai suvokė, jog kažkas veja jo keturkojį draugą velniop, atidarė kakarinę.

- Močiuteee, paimk Tobj, močiuteeee!.. - baubė monotoniškai, ir šioji kaipmat nusileido:

- Biesas jo nematė, lai važiuoja!

O Skirma vis stovėjo, braukė prakaitą ir, regis, nė neketino lipti į automobilį.

- Lipk, važiuojam, Pauleli! - lipšniai kalbino uošvienė.

- Ne-ne, - kratė galvą šis, - negaliu, varykite be manęs. Ten, - mostelėjo muitinės žiburių link, - ten palikau savo „aštuntuką“. Eisiu...